

УКРАЇНСЬКИЙ ЕМІГРАНТ

Орган Товариства Опіки над Українськими Емігрантами у Львові
ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В МІСЯЦЬ.

Редакція і Адм.: Львів, Городецька 95, I. поверх. — Чековеkonto П. К. О. 153.315. Телефон 37-14.

Річна передплата на рік 1930: В краю — річно 8 зол., піврічно 4 зол., чвертьрічно 2 зол. в Америці і Канаді — 1 дол. в Бразилії — 2:50 мільрайси; в Аргентині — 3:50 пеза; у Франції — 15 франків; в Німеччині — 4 марки. **Один прим. 35 с**

Українські емігранти! Не кидайте рідної землі!

Вступайте в члени свого Товариства Опіки над Українськими Емігрантами!
Передплачуйте, читайте і поширюйте свій часопис „Український Емігрант“!

Адреса Товариства і Редакції: Львів, Городецька 95, I. поверх.

Бюро Інформацій та Помочі Емігрантам

Товариства Опіки над Українськими Емігрантами
у Львові міститься

у Львові вул. Городецька ч 95, I. пов.

Урядові години 8—1; 3—5.

Бюро Інформацій та Помочі Емігрантам

Товариства Опіки над Українськими Емігрантами
міститься

в ТЕРНОПОЛІ вул. Пілсудського ч. 6.

Урядові години 8—3.

Після „Тижня Емігранта“.

Як випав „Тиждень Емігранта“ на терені цілого краю, сьогодні годі ще про це казати, тому, що ще нема точних вісток. На всякий випадок можна ствердити, що не було найменшої закутини, куди не дійшла би летючка чи афіш комітету, або брошурка — провідник для емігрантів. Вже це сповнило своє завдання, а саме спопуляризовало справу еміграції і суспільної опіки над нею, спопуляризовало Товариство Опіки над Українськими Емігрантами, котре покликане до несення тієї помочі.

Львів.

„Тиждень Емігранта“ розпочався у Львові в понеділок дня 9. червня урочистими Богослуженнями по всіх святинях. У соборі св. Юра відправив Богослуження єпископ о. Н. Будка в асисті вищого духовенства. Він теж виголосив проповідь, в якій торкнувся справи еміграції, положення наших емігрантів на чужині та справи опіки над емігрантами. Преосвящений Будка добре обзнайомлений з емігра-

ційним питанням, бо сам працював в тій ділянці перед війною, життя натомість української еміграції пізнав добре в часі побуту в Канаді, де був кілька літ єпископом.

У Богослуженні в соборі св. Юра взяла участь президія Товариства Опіки над Українськими Емігрантами.

Дальші дні тижня, присвячені були пропаганді. Пропаганда відбувалася шляхом принагідних статей в пресі, коротких промов в кінотеатрах та викладів про еміграцію в радіо, які виголосили управитель Еміграційного Уряду д-р Вишинський та проф. Вуйцик. Крім цього ішла вулична збірка на докінчення будови „Еміграційного Дому“ у Львові.

В суботу дня 14. червня відбулося посвячення Еміграційного Дому у Львові, в якому взяли участь міністр Пристор іменем Президента Річипосполитої і уряду, дир. Еміграційного Уряду Б. Наконечніков, представник міністерства закордонних справ Мазур-ерич, шеф департаменту Міністерства Праці та Суспільної Опіки Кокошкевич, шеф заморського департаменту Е. У. д-р Дуркач, львівський воевода

Голуховський, станиславівський воєвода Наконечніков - Клюковський, тернопільський воєвода Мошинський, управитель Експозитури Еміграційного Уряду у Львові д-р Вишинський, представники різних урядів, представники всіх товариств опіки над емігрантами, представники преси і запрошені гості.

Акт посвячення виконав львівський архієпископ Твардовський і єпископ Н. Будка в асигні о. мітрата Базюка.

Відтак наступили промови. Перший промовив архієпископ Твардовський, опісля міністр Прис-тор, воєвода Голуховський, президент Міжсоюзної Ради Товариств Опіки над Емігрантами проф. д-р Семірадський і врешті д-р Вишинський відчитав акт який по підписанні вмуровано в стіні.

По скінченні посвячення присутні оглянули за-будовання Еміграційного Дому.

Цього самого дня в 7 годині вечором відбулася еміграційна конференція при участі міністра Прис-тора і інших представників уряду. В часі конференції д-р Вишинський виголосив обширний і солідно підготований реферат про еміграцію та суспільну опіку. Опісля ред. Ляковніцький іменем Міжсоюзної Ради Товариств Опіки над Емігрантами зложив на руки міністра дезідерати всіх товариств опіки в справі адміністрування Еміграційного Дому суспільними товариствами і в справі поширення діяльності товариств на полі інформації і опіки. Крім цього представники поодиноких товариств предложили домагання своїх товариств. Між іншим президент Товариства Опіки над Українськими Емігрантами, дир. М. Заячківський зясував домагання українського товариства відносно поширення його діяльності.

В неділю, дня 15. червня відбулася на закінчення „Тижня Емігранта“ святочна Академія, в часі котрої пошановано сороклітню працю на еміграційному полі проф. д-ра Семірадського.

СТАНИСЛАВІВ.

„Тиждень Емігранта“ на терені Станиславова і цілого воевідства перевів спільний комітет.

Понадто Клуб Товариства Опіки над Українськими Емігрантами в Станиславові доложив всіх старань, щоби проблему еміграції і ідею опіки над нею якнайбільше спопуляризувати серед української суспільності.

В понеділок дня 9. червня відбулася урочиста Служба Божа в катедральній церкві, яку відправив о. крилошанин Медвецький.

Протягом тижня відбулися реферати, а саме в середу, дня 11. червня відчит о. Мельничука в читальні на Бельведері, в четвер дня 12. червня відчит проф. Н. Даниша на „Бесіді“, в п'ятницю, дня 13. червня відчит о. Стека в читальні на Гірці і Ю. Гаванського в читальні на Майзлях.

У неділю дня 15. червня відбувся популярний реферат д-ра І. Волянського в салі „Сокола“.

САМБІР.

У звязку з „Тижнем Емігранта“ за ініціативою управи Клуба Товариства Опіки над Українськими Емігрантами в Самборі зложено ширший комітет з представників усіх повітових товариств, Справу еміграції і опіки над нею зreferували радн. Козбур і секретар Рудий.

Комітет порішив віднести до всіх українських культурно - освітніх та економічних установ, як також до духовенства, щоби вони повели пропаганду в напрямі овідомлення українського громадянства про еміграційну проблему та тіли Товариства Опіки над Українськими Емігрантами.

Крім цього члени клубу взяли участь у спільному комітеті та спільних конференціях.

В неділю дня 15. червня секретар Рудий виголосив прилюдний реферат в товаристві „Бесіда“.

ТЕРНОПІЛЬ.

Управа Клуба Товариства Опіки над Українськими Емігрантами в Тернополі, згідно з вказівками Матірнього Товариства доложило всіх старань, щоби в часі „Тижня Емігранта“ спричинити якнайбільше заінтересовання еміграційними справами та діяльністю Товариства Опіки над Українськими Емігрантами.

В тій цілі клуб розіслав по всіх читальнях і кооперативах зразковий реферат про еміграцію та примірники „Еміграційного Провідника“.

Крім цього члени клубу працювали в спільному комітеті.

—:—:—

Гість з Канади.

В цьому році приїхало декілька наших громадян, що стало перебувають в Канаді в відвідини до старого краю. Між іншими приїхав редактор „Західних Вістей“ з Едмонтону, д-р Ю. Кисілевський, який задумує декілька місяців побути в гостині у своєї матері сенаторки О. Кисілевської.

Д-р Кисілевський відвідав і нашу редакцію і поділився з нами деякими враженнями з побуту в Канаді. Дуже радо давав теж відповіді на питання ставлені членами нашої редакції.

Деякими вістками, що їх нам уділив шановний гість, ділимося з нишими читачами.

Дуже важним питанням, по думці д-ра Кисілевського, є де повинні осідати наші емігранти по приїзді до Канади.

Під тим оглядом не завжди розумно вони поступають, а радше не завжди мають щасливий вибір. Український емігрант по приїзді до Канади стається осісти на фармі в околицях, в яких мешкає вже більша кількість українських фермерів. Є воно оправдане, бо кожний новий український пере-

селенець приїжджає звичайно без знання англійської мови і тому він чується краще серед своїх. Є воно теж краще, бо український елемент не є так розпо-рошений і мешкає збитими масами, що його забезпе-чує перед скорою денаціоналізацією.

Але під чисто економічним оглядом це не є ко-рисне. В тих околицях, де вже осіла більша скіль-кість українських переселенців, краща земля занята й лишалася гірша кам'яниста, або мокляковата. Віль-ної землі на загальне мало, гомстеди розібрані, а коли й знайдеться, то дуже дорога.

А в Канаді є ще багато таких місцевостей, ко-трі мало заселені, де земля добра і де багато гомсте-дів ще необсаджених.

Візьмим під увагу хочби таку місцевість, як Піс Ривер, в північній Альберті. Українці не дуже квапи-лися туди на поселення і лише декілька родин там осіло. Зате приїхало туди багато англійських ро-дин, які розібрали що кращі наділи.

Земля на Піс Ривер добра, як загалом в цілій провінції Альберті. Є вона одночасно дешевша як деінде, крім цього є багато гомстедів. Одна невігода, що деякі місцевості положені далеко від залізничі. Але в міру заселювання тих околиць, певно, повста-нуть там нові залізничні лінії, через що відпаде доте-перішня невігода.

Піс Ривер, як загалом ціла Альберта, надають-ся під управу пшениці, котра там дає прекрасні збо-ри. Але останній рік показав, що сіяння самої пше-ниці, це велике ризико. Тому краще є вести мішане господарство, як це в нас у старому краю ведеться. Добре є при тім плекати безрогу і худобу на про-даж.

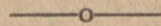
Останній рік був нещасливий. Багато робітни-ків не могло найти ніякого заняття, а деякі найма-лися до праці лише за прохарчування. Через те чис-ло безробітних сильно зросло по містах. Загалом у місті, чи в копальні працю найти майже немисливо і наші емігранти на ті роботи не повинні навіть чи-слити.

Рільний робітник, коли загалом хоче працюва-ти, працю завжди найде. Спершу іде йому тяжко, заки пізнасть і привикне до канадійського способу господарки, яка цілком інша як у нас. Тому пожа-ним було би, щоби кожний емігрант вже в краю теоретично пізнавав господарку в Канаді, бо це ду-же йому придалося би.

Врешті д-р Кисілевський торкнувся справи кон-такту між Канадою і старим краєм. Коли хто на-рікає, що цей контакт за слабкий, то має рацію. Життям українців у Канаді за мало інтересується старокраєва преса. Лише два часописи тим основні-ше інтересуються, а саме „Український Емігрант“ і коломийська „Жіноча Доля“, через що їх радо чи-тають наші переселенці в Канаді.

Для контакту потрібна є співпраця в україн-ській пресі в Канаді. Інформації про життя в ста-рому краю дуже інтересують наших переселенців,

вони радо їх читають, але з краю тих інформацій мало. Так само великі користи принесла би особиста переписка.

Українці в Аргентині.

В українському часописі „Український Хлібо-роб“, який виходить в Бразилії, находимо допис з Аргентини про організаційне життя тамошньої у-країнської імміграції. Допис в дуже чорних красках представляє положення і не щадить докорів під ад-рессю тамошнього проводу.

Подаємо лише деякі уступи:

„Життя українських іммігрантів в Аргентині, як з матеріального так і організаційного боку, стоїть на такому незавидному становищі, що аж жах зби-рає нераз людину, яка цьому приглядається. Зайвим є зупинятися над матеріальним положенням наших іммігрантів в тутешній країні, бо це всім аж надто відоме, що заробітки в цілій Америці останніми ча-сами звелися на ніщо, а цікавішим і більше інтерес-ним є українське організаційне життя в тій респуб-лиці.

Хтось може подумати, що в Аргентині українці ведуть життя під кожним оглядом без закиду. Тим-часом воно так не є. Що до своєї організованости, то мабуть наша імміграція в Аргентині стоїть на ос-танньому місці з поміж всієї нашої імміграції, що роз-кинута по цілому світі. Діються тут такі жахливі ре-чі, що людина, яка в старому краю привикла до кар-ности й порядку, попадає в розпуку.

Існують в Аргентині українські товариства, які видають аж три часописи: „Українське Слово“, „Україна“ і „Пролетар“.

Найстаршим товариством є „Просвіта“, яка вже існує 8 літ. Крім цього є кілька філій на про-вінції, та деякі окремі товариства, як „Українське Робітниче Об'єднання“ і „Український Національний Клуб“. На жаль, ті товариства не мають більшого впливу на життя української еміграції в Аргентині, яка сьогодні числить 60 тисяч осіб.“

Автор допису подає причини, чому життя по тих товариствах не розвивається таким темпом, я-ким повинно і бачить ціле лихо в недостаті проводу.

Не дивлячися на так сумний підхід до справи, всеж таки відмітити треба, що українське життя в Аргентині розвивається. Доказом цього ті товари-ства й часописи, які вже повстали, а яких ще не так довго зовсім не було. Колиж ті товариства не про-являють покищо такої діяльності, якби повинні, тим не треба зражуватися.

Перед аргентинською українською імміграцією ще багато праці. Передовсім шкільна справа ще не поладнана. А українська школа в Аргентині конче потрібна, коли не хочемо, щоби українська дітвора там цілковито зденаціоналізувалася.

З часом це все вирівняється. З часом вирівняє

це само життя і природний розвиток української еміграції в Аргентині.

Лист з Боснії.

У Боснії, котра, як відомо, належить тепер до Югославії, знаходиться кілька тисяч українських переселенців. Дісталися вони туди ще за часів австрійської влади, але деякі приїхали щойно в часах по світовій війні.

Від одного такого українського переселенця, що виїхав до Боснії в 1926. році дістали ми обширне письмо, з якого подаємо отсей уривок, для ілюстрації тамошнього життя.

„До Боснії виїхав я в вересні 1926. року і опинився в місцевості Прнявор. Купив я чотири морги поля і хату, частину поля засіяв я в осені, а решту лишив на весну, надіючися досить хліба. Коли прийшли жнива, то зібрав я яких три копи пшениці, та стільки кукурудзи. Заки дочекався так марних жнив видав не лише привезену зі старого краю решту грошей, але мусів продати куплену на весну корову та позичити в банку 20 доларів.

На другий рік приневолений я був продати морг поля, щоби купити до господарства корову, без якої важко селянинові жити.

Так живу з року на рік, весною все мушу купувати хліб, бо свого не вистарчає. Щастя, що в мене лише жінка та мала дитина, бо інакше прийшлося би цілком з голоду померти.

В додатку моє здоров'я не надзвичайне, а на рільництві мало розуміюся, бо я не рільник.

В краю скінчив я промислову школу, а що не міг ніде знайти заробітку, тому виїхав аж сюди. Знайти в Боснії заробіток у промислі важко, бо це не промислова країна.

Тому бідую і думаю над тим, якби назад вернути до краю.

„МИХАЙЛО РОМАНКІВ“.

Лист п. Романкова дуже характеристичний. Тут маємо наглядний приклад, як повинен поступати емігрант.

По перше п. Романків не був рільником, що зрештою сам признає, та проте вибрався аж на чужину газдувати.

По друге вибрав такий край, як Боснія, котрий має погану землю, землю вже вияловілу, яка вимагає багато трудів і вкладів. Не диво отже, що навіть з чотирох моргів він не може вижити і віримо, що він голодує.

Вину поносить він сам, що перед відїздом він не порадився кого треба, лише повірив підшептам несвідомих людей. Боснія не має найменших вигадів на еміграцію наших селян і лист п. Романкова нехай буде осторогою для інших.

За обмеженням іміграції до Франції.

У місяці травні ц. р. відбувся в Кракові кількденний міжнародний зїзд гірників, в якому взяли участь делегати професійних союзів з цілого світу.

На конгресі порушено чимало справ, між іншими справу еміграції. При тій нагоді делегати французьких гірників заняли дуже гостре становище супроти іміграції до Франції, до робіт в копальнях, мотивуючи своє становище тим, що емігранти впливають на обниження платень французьких робітників.

Під сучасну хвилину, коли всі майже іміграційні краї обмежили наплив нових імігрантів, Франція є самотнім краєм, куди без перепон їде велика скількість емігрантів, в тому числі також емігрантів українців. Хоч умовини праці у Франції не надзвичайні, хоч робітники часто нарікають на відносини, то всеж таки туди пливе еміграційна хвиля і Франція ще довгі роки буде відчувати недостачу роб. рук.

А тут читаємо, що французькі робітники виступають проти дальшої іміграції і ставлять домагання, щоби її припинити. Яка властиво цього причина?

Французькі підприємці дуже радо беруть чужих робітників. Мають притім свій рахунок. Вони виходять з того założення, що емігрант це чужинець, який не розуміє ні мови, ні відносин, що він довго почувати себе буде чужим у Франції і тому легко дасть себе використати. Справді робітник-чужинець зрівняний в правах з французьким робітником і на тій основі повинен одержувати ту саму платню, повинен бути вповні забезпечений і т. д. — однак діється навпаки. Роботодавець користується цим, що наш емігрант неосвідомлений про це, що він був примушений обставинами їхати на заробітки і тому, з жаху перед втратою заробітку, згодиться радо на нищу платню.

Це невідрадне положення робітника + емігранта використовують французькі підприємці, визискують робочу силу наших емігрантів і через те так часто чуємо жалі і нарікання.

Французькі підприємці їдуть ще далі. Вони обнижують платні також французьким робітникам, а коли ті проти того боряться, то підприємці переводять редуції і на місце французьких робітників беруть емігрантів.

Ось чим пояснити треба негодування французького робітництва і його домагання припинити іміграцію до Франції.

Що нашого емігранта у Франції визискують, це не улягає найменшому сумнівові і ми вже не раз виступали в обороні наших робітників. Але з другої сторони мусимо ствердити, що в тому ділі поносять вину самі емігранти. А поносять її тому, що не борються своїх прав, що дають себе визискувати, що подяються на гірших умовинах працювати. Шкодять одночасно своїм товаришам праці.

Це повинні мати на увазі наші емігранти і тої справи не повинні легковажити. Прав емігрантів боронить договір заключений між польським і французьким урядом, і на основі цього договору наш робітник не може бути гірше трактований, як французький робітник. З другої сторони обов'язком робітника - емігранта є йти солідарно з французьким робітником, вступаючи до професійних організацій, котрі обороняють емігранта й не дадуть йому зробити кривди. Тоді устануть нарікання і французькі робітники не будуть домагатися припинення еміграції до Франції.

Франція.

РЕКРУТАЦІЯ В МІСЯЦІ ЧЕРВНІ.

Рекрутація рільних робітників, як і робітників до копалень і фабрик до Франції в місяці червні ц. р. відбудеться в таких днях і місцевостях:

РЯШІВ дня 24. червня ц. р.

ЗОЛОЧІВ дня 25. червня ц. р.

КОРОСНО дня 27. червня ц. р.

ЛЬВІВ дня 28. червня ц. р.

У Львові запотребовання обнимає 5 шлюсарських родин, парібків до коров та робітників до праці на рілі й по фабриках.

ЕМІГРАЦІЯ ЖІНОК.

Еміграційний Уряд дав згоду на віднову пробної еміграції жінок до праці на ріллі в департаменті

О. КИСІЛЕВСЬКА.

Через море.

(Із спогадів з подорожі за океан.)

Багато людей питає мене, як тепер відбувається їзда через море, чи дуже приходитьтя тяжко й коштовно їхати. Тому хочу ось тут коротко про це написати.

Плавбою через океан особливо цікавилися наші емігранти за морем. Вони, хоч і маючи і легко могли би собі дозволити на видаток, який потягають за собою відвідини старого краю, не роблять цього дуже часто просто з жаху перед трудами подорожі, передовсім з жаху перед плавною морем.

Певне, стара еміграція памятає ще цю довгу подорож у спільних, душних коморах третьої класи під палубою, серед невиносимого натовпу, задухи, нечистоти, які їм так докучили. Памятають і певне не забудуть до кінця свого життя.

Тепер плавба морем цілком інакше виглядає, розуміється, коли їдемо кораблем нового типу. Бо треба не забувати, що є ще кораблі будовані на старий лад, значить мають спільну салю під палубою для пасажирів третьої класи.

До Канади їхала я невеличким туристичним ко-

па - де - Кале. Французька влада покликала до життя інституцію опіки, передбачену в 3 уступі протоколу з дня 22. грудня 1929 р.

Робітниць будуть ангажувати в Мисловицях на основі контрактів, у яких назвища і адреси роботодавців з гори зазначають.

Канада.

ХТО МОЖЕ В ЦЬОМУ РОЦІ ВИЇХАТИ ДО КАНАДИ ?

У зв'язку з новими обмеженнями іміграції до Канади можуть виїхати туди в цьому році тільки ці особи, які одержать від канадійських іміграційних властей перміт і тільки ці рільничі родини, яких приняли канадійські селекційні офіцери. Поза цим ніхто інший в цьому році не одержить канадійської візи.

УНЕВАЖНЕННЯ АФІДАВІТІВ.

В останніх часах уневажнили канадійські іміграційні власті всі без виїмку поіменні візвання або т. зв. афідавіти навіть для найблищої родини, жінок і дітей. Не будуть видавати в Канаді також нових афідавітів. Всі особи, які в Канаді хочуть спроводити до себе когось зі старого краю, мусять вистаратися для них в департаменті іміграції і кольонізації в Отаві зглядно в Вінніпегу урядове позволення на візд до Канади або так званий перміт.

ЗМІНИ В ІМІГРАЦІЙНІЙ ПОЛІТИЦІ КАНАДИ.

Як відомо, перед кількома роками зробив був

раблем „Авранія“ і закупила карту відразу в обі сторони, туди й назад, що знову дало значну знижку і ощадність. Такий білет в обі сторони з пристані Шербург у Франції до Монтреалю в Канаді, а з поворотом з Нью - Йорку до Гавру, коштував мене 188 доларів. Хоч це й велика сума на наші відносини, але в дійсности це дешева й тому, признаюся, я сама боялася, щоби не вийшла зле на тій дешевості.

Мої побоювання були безпідставні. Їхала я гарно.

Правда, дорога тревала цілих 10 днів, однак проминула вона так непомітно й приємно, що коли прийшлося наш гарний пароплавник лишати, не одному мабуть жаль було з ним розставатися.

Спочатку мені особисто трудно було з одним погодитися: каюта на 4 особи, всі ліжка заняті, та ще кімната без вікон. Але скоро спостерегла я, що хочби вона була не знати як вигідним сальоном, у ній сидиться дуже мало. Море тягне до себе. З раннього ранку вибігає на поклад, сідає в вигідному фотелі й не відриває очей від тієї таємної глибини. Книжка, олівець спочивають на колінах, а ви дивитесь, дивитесь, гень там у безмірну даль. Хвилі в сонці чи місяці срібляться, мерехкотять, переливаються і успокоючо ділають на душу.

канадський уряд умову з двома канадськими залізничними компаніями і на підставі цієї умови мали ці компанії право спроваджувати до Канади з Європи певну кількість різних робітників, служниць і рільничих родин. Цих емігрантів приймали селекційні офіцери обох канадських залізничних компаній в Європі без ніяких афідавітів, або фермери в Канаді вносили подання або так звані аплікації до управ цих канадських залізничних компаній з проханням допустити до Канади своїх ближчих, а навіть дальших свояків. Їх також приймали селекційні офіцери.

Цей договір між канадським урядом і залізничними компаніями не відновлено від 1. липня 1930. р.

На разі канадський уряд допускає до візду до Канади тільки цих нових імігрантів, для яких видасть він перміти. Чи на слідуючий сезон будуть які полекші досі нічо про це невідомо.

ЕМІГРАЦІЯ ДІВЧАТ.

„Бюлетень Еміграційного Уряду“ комунікує:

„В останніх часах появились в пресі згадки про непевну долю емігрантів, які їдуть до Канади, зокрема про долю дівчат, які їдуть як служниці. Ці вістки могли спричинити занепокоєння, тимбільше, що одночасно появилися вістки про арештування торговців живим товаром.

Еміграційний Уряд вияснює, що система контролю, приміювана до канадської еміграції, як зі сторони польської, так і канадської влади, виключає побоювання про долю емігрантів, зокрема дів-

чат в Канаді. Поселювання емігрантів, що прибувають до цього краю, відбувається за посередництвом канадських залізничних товариств, яким цю акцію припоручив канадський уряд. Умовини діяльності повищих товариств щорічно узгіднює польська влада, а консульські осередки мають змогу обсервувати поступовання товариств в Канаді.

Еміграцію дівчат — служниць переводять під строгою контролею усіх чинників заінтересованих еміграцією до Канади. Дівчата мають опіку не лише в часі подорожі, але також на місці праці.

Тому побоювання щодо можливості нечесного трактування емігрантів, зокрема щодо торгівлі жінками в Канаді, є необосновані.

ГОСТИНА УКРАЇНСЬКИХ АРТИСТІВ.

У Канаді гостить двох артистів із старого краю, які приїхали туди з театром сатири й гумору, відомим у нас під назвою „Вертепу“. Артисти називаються В. Гірняк і Л. Лісевич.

Театр дав ряд вистав у всіх центрах української еміграції і думає переїхати з Канади до Зєдїне-ни Держав Америки.

КОНФЕРЕНЦІЯ В ОТАВІ.

У дні 17. червня 1930. р. намічена в столиці Канаді, Отаві, конференція з участю представників поодиноких провінцій. Ці наради мають на цілі устійнити остаточно репартицію емігрантів на поодинокі округи. Конференцію попередили розмови, ведені віцєміністром Еганом з премєрами провінцій. Предметом нарад має імовірно бути справа е-

Поза палубою найбільш улюбленим місцем відпочинку є гарні, вигідні спільні салі. Там книжки, журнали, часописи й фортеп'яни для ужитку подорожних. Там столики до писання, навіть папір, куверти, картки з видом пароплаву до вашої розпорядимости.

Три рази денно ідемо до їдальної салі. Малі столички на кілька накрить, чистенька скатерть, китиця живих квітів, гарна посудина.

Товариші й товаришки подорожі майже самі англійці. Найбільше молоді, студенти університету, крім цього професори з Канади, що їздили подивитися на стару Європу. В одному кутику пароплаву приміщена хлоп'яча, гімназійна прогулька під проводом священика. Старших небагато. Вони одначе вповні достроюються до загальної молодости й веселости, яка панує на пароплаві. Ріжні гри, забави, навіть маскарада — без них не обійдеться. Чомусь аж дивно, що у нас, в Європі, так скоро накладається на людину тягар старости й поваги, яким молодеча веселість не відповідає.

Я не знаю англійської мови, що загально панує на пароплаві. Спочатку здавалося мені, що це буде прикро, але скоро привикаю, а навіть мені дуже подобається ця роля німого свідка, якому ніхто не перериває його спокою.

Їхала я другою клясою. Добре, скаже не один, але як там у третій клясі?

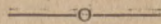
Заходила я і туди і мушу ствердити, що не бачила я ріжниць. Може застави столів простіші. І чистота кают та сама. Постіль, ручки чистенькі, спільна саля з бібліотекою і фортеп'яном. На палубі крісла, лавки. Молодь — діти так само бавляться, граються на свіжому повітрі, на сонці. Для третьої кляси був на услугах перекладач. Це був інтелігентний поляк з Варшави, що с'як — так знав славянські мови, між ними й дещо з української.

На пароплаві бачила я багато жінок, що разом з діточками їхали до своїх чоловіків, які вже давніше замешкали в Канаді. Їхало теж чимало емігрантів, які їздили відвідати старий край, а тепер назад вертали до своєї праці.

З українців було лише трьох мушин, які вертали з відвідин своїх родин у старому краю. Між ними був один з Буковини.

Погода була майже цілий час гарна. Море спокійне, так що хвилі ледви поколисували пароплавам. Це нагадувало, особливо коли лежалося в постелі, дуже молоденькі літа — колисання матері в колисці. Мимоволі думала я: ей, якби так кожду маму поколишали в постелі на пароплаві, то побачила би, що це не дуже приємно.

міграції самотніх осіб. Введення в життя евентуальної постанови залежне буде від висліду виборів до домініяльного парляменту, які визначені на червень.

Зєдинені Держави Америки.

ЗА ЗДЕРЖАННЯМ ІМІГРАЦІЇ ДО АМЕРИКИ.

Сенатор Ален з Кензас поставив внесення, щоб була назначена комісія з чотирьох членів федерального уряду, яка мала би право регулювати відповідно до потреб приплив імiгрантів. Та комісія могла би навіть цілком припинити доступ імiгрантам до Сполучених Держав за винятком свояків американських горожан. Далі комісія малаб означувати, які групи імiгрантів повинні бути допущені, відповідно до того, яких фахових робітників потребує Америка.

ПРОТИ РОЗРИВУ РОДИНИ.

Іміграційна комісія в вашингтонськiм конгресі заявила за проектом конгресмена Дикстейна, щоб можна було приїхати до Америки без обмеження поза квотою батькам і матерям тутешніх імiгрантів, коли вони мають більше, як 55 років. Імігранти, які хотілиб їх спровадити, мусять бути американськими горожанами.

Більшість комісії заявила за тим, що цей закон був би добродійством для багатьох розірваних родин. До того він не приніс би ніякої шкоди тутешнім робітникам, бо допущені особи булиб в такому віці, що не моглиби робити їм конкуренції.

ЗМІНИ В ІМІГРАЦІЙНІМ ЗАКОНІ.

Іміграційна комісія вашингтонського конгресу приняла постанову, щоби тим американським горожанкам, які перед 1922 роком вийшли заміж за чужинців і виїхали за кордон, було вільно вернути поза квотою до Зєдинених Держав Америки і приняти назад американське громадянство.

Комісія приняла так само постанову, щоби дозволити на приїзд також без обмеження родичам горожан, коли вони мають більше як 55 років.

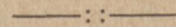
БЕЗРОБІТТЯ.

Американська Федерація Праці повідомляє, що перший раз від літа помітне було в місяці березні невелике зменшення безробіття. Це поліпшення на ринку праці покищо незначне. Із статистичних звітів, які прийшли з 24 міст, виходить, що там між членами юній безробіття впало з 22 відсотків на 21.

Найбільшу поправу відносин видно в корабельному промислі, де безробіття впало з 43 відсотків на 27. У будівельному промислі безробіття вменшилося з 43 на 42 відсотків. Натомість є ще багато ділянок промислу, де безробіття далі росте.

ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ.

Цензусовий Уряд у Вашингтоні повідомив, що остаточний обрахунок населення Зєдинених Держав буде готовий не швидше, як в осені. Через ціле літо буде продовжуватися провірка і обрахунок записів. Досі уряд одержав лише четверту частину матеріалу, зібраного в цілій державі.

Бразилія.

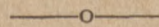
НОВА УКРАЇНСЬКА УСТАНОВА.

У Боа Віста, провінції Ріо Гранде до Суль, заснувалось нове товариство під назвою „Українсько-бразилійський союз“, а при нім рільничо-промислова школа та кооператива.

Головою нового товариства вибраний П. Ціхович, секретарем П. Назарук. Уконституувався крім цього шкільний і церковний комітет.

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ.

До Уніон да Вікторія в Парані приїхав з Праги лікар українець д-р М. Букшований, який осів там на стало. Приїзд нового лікаря привитали українські переселенці дуже радісно.

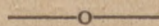
Перу.

НЕЛЕГАЛЬНЕ РЕКРУТОВАННЯ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ.

Еміграційний Уряд подає до відома, що кооператива „Польська Сила в Перу“, яка міститься в Варшаві, вул. Польна 76. м. 7, займається нелегальною рекрутацією переселенців на виїзд до Перу і що вона не має дозволу на ведення якоїнебудь акції.

По прослідженні справи показалося, що ця кооператива не має ніяких теренів в Перу і наслідком цього не може продавати землі особам, які виявили намір переселитися до Перу. В цілі зліквідовання незаконної діяльності цієї інституції і усунення якихнебудь надужить, вже пороблені кроки.

Тому остерігається емігрантів перед обманствами вище згаданої кооперативи.

Припинення еміграції до Палестини.

Бритійський комісар в Палестині видав в місяці травні ц. р. публичне оголошення, що тимчасово здержується допущення дальших емігрантів до Палестини. Розпорядок буде обов'язувати доти, доки окрема комісія, вислана до Палестини з Лондону не розгляне дальших можливостей колонізації.

Проти припинення колонізації в Палестині почалася гостра протестаційна акція жидівських організацій. Скрізь відбуваються віча і збори, на яких ухвалюють резолюції проти припинення.

Жидівська кольтонізація.

З розвитком кооперативних крамниць на Великій Україні приватне купецтво щораз більше підпадає. Місце великих купців займають державні урядники, бо державна влада, російська центральна в Москві і по часті також харківська провінційна, займається гуртовою торгівлею, а дрібну торгівлю забирають сільські та міські кооперативи.

Як кооперативні робітники навчаться вести діло як слід, і при демократичнім заряді, який певне колись прийде, спілкова торгівля принесе українському народові велику користь. Покищо занадто великі кошти поїдає бюрократія і тому багато людей на Україні хотіло б повороту приватної торгівлі.

Особливо невдоволені кооперативами дрібні жидівські купці, яких на Україні здавна було багато. Прилучаються до них також жидівські ремісники, які втратили роботу через те, що населення збідніло і нема вже кому продати ремісничого продукту.

Між купцями і ремісниками на Україні, а більша частина їх жида, буде тепер кількасот тисяч людей без заняття, пише в одній американській газеті Дж. Б. Дейвідсон, голова хліборобського відділу в університеті стейту Айова. Він недавно вернув з подорожі по радянським союзі. Жидівські інтелігенти, комуністи і некомуністи, мають заняття в урядах, але шевці, кравці та бувші власники невеликих склепів, особливо як вони старші люди і до політики непричасні, бідують на рівні з бідним селянином. Тому вони теж невдоволені владою.

Радянський уряд пробував молодшим безробітним жидівським населенням кольтонізувати південну Україну і Крим. Та з економічних причин, а також через протести сільського населення, яке саме має замало землі, жидівські кольтонії на Україні не дали дотепер того результату, якого уряд сподівався.

На цей рік знову призначено жидівським кольтоністам на Україні і в Криму нові землі, на яких в найближчому часі має поселитися 12 тисяч міських родин. Але уряд бачить, що тим одним способом не можна вдоволити маси жидівського населення, і тому має бути даний жидам під кольтонізацію цілий незамешканий край у східній Сибірі.

Ця країна, назва її Біро - Байджан, лежить на сибірсько - манджурській границі, там де недавно мала бути війна між радянськими республіками і Хіною. Біро - Байджан належить до Радянського Союзу. Мешканців там нема, хоч земля урожайна і клімат пригожий для хліборобства так як в Канаді. Але від світу далеко: з Москви треба їхати туди залізницею цілий тиждень. Землі підстатком і кольтоністи може найдуться, як державний скарб і американські жидівські організації дадуть гроші, потрібні на будову домів і господарських будинків та на купно худоби, насіння і хліборобських машин.

Кажуть, що там має бути жидівська республіка, яку большевицькі урядовці ще недавно отверто хотіли організувати на степах південної України. Про жидівську республіку над Чорним Морем вже мало чути. Мала вона бути на користь російській політиці в Європі, щоб мати забезпечений доступ до Чорного моря. Якби тепер вдалося побудувати жидівську державу в далекій Сибірі, було б їм легше оборонити манджурську залізницю.

Х Р О Н І К А.

НАСЕЛЕННЯ ПОЛЬЩІ. Польське статистичне бюро подає, що на 1. січня цього року населення Польщі виносило 30 мільйонів і 700 тисяч душ. За останній рік населення зросло на 468 тисяч душ.

СТАТИСТИКА УРОДИН. Після статистики на Україні на тисячу мешканців прибуває річно 43.6 дітей. Є це найвищий процент народин в Європі, а мабуть і на світі. Друге місце займає Румунія, третє Польща, на четвертому місці стоїть Іспанія, відтак Литва, Італія, Мадярщина, Голандія, Чехословаччина, Німеччина, Англія і Франція. Бельгія має такий сам процент як Франція, найменше Швеція і Англія.

БЕЗРОБІТТЯ В НІМЕЧЧИНІ. Урядова німецька статистика виказує, що на 15. травня ц. р. 1,953.000 осіб брало в Німеччині підмогу для безробітних, тобто 826 тисяч більше, як в минулому році. Крім цих безробітних є ще в Німеччині 800 тисяч осіб, які працюють лише принагідно.

СМЕРТЬ УКРАЇНСЬКОГО МІСІОНАРА. Дня 16. ц. м. помер в Дрогобичі о. Плятонід Філяс, протоігумен ЧСВВ і апостольський адміністратор. В перших початках української еміграції до Америки вислав чин СВВ. о. Філяса до Канади для переведення там організації місійної праці серед наших переселенців. В Канаді працював покійний кілька літ.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ. Дня 4. травня ц. р. помер в Нортгемптоні, в З. Д. А. Семен Чичота. — Дня 11. квітня ц. р. помер у Оліфанті, Па. Данько Мороз. Походив із села Вільхи Мазовецькі, пов. Рава Руська. — У Уніон да Вікторія, в Бразилії померла 3. березня 1930. р. Марія Подолян, у 83 році життя.

**Українці! Вступайте в члени
Т-ва Опіки над Українськими
Емігрантами. Річна вкладка 6з.**